

Hana Bohatová:
Vulgarismy v publicistických textech

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav translatologie

Posudek vedoucího práce na magisterskou diplomovou práci

Hana Bohatová:
Vulgarismy v publicistických textech
(Use of Vulgarisms in Journalism Texts)

Předložená magisterská diplomová práce se zabývá otázkou překladu vulgarismů v publicistických textech a problematiku ilustruje na základě analýzy excerpce z časopisů *Le Point* a *Respekt*. Otázku rozšiřuje ještě o výsledky z dotazníkového šetření realizovaného mezi redaktory vybraných českých a francouzských týdeníků.

Teoretická část práce začíná stručnou definicí publicistického stylu v rámci francouzských a českých stylistických teorií a poté se zaměřuje na problematiku vulgarismů, jejich postavení v jazykovém systému a jejich stylistickou hodnotou. Vulgarismy dále klasifikuje nejprve podle lexikálního pole (s oporou v třídění Beauvaise a Rouayrencové). Velice detailní třídění studentka dokládá příklady jak francouzskými, tak českými – ty do převzatého systému francouzských teoretiků pečlivě doplňuje podle příručky *Šmírbuch* P. Ouředníka. V další etapě se zabývá ještě pragmatickou funkcí těchto prostředků.

Empirická část analyzuje excerpce z týdeníků *Le Point* a *Respekt* – proto autorka nejprve obě periodika podrobně charakterizuje, načež představuje systém klasifikace excerpt, který použila v analyzovaném korpusu, jenž sestává z 32 stran formátovaných do přehledných tabulek, které jsou zařazeny v Přílohách 1 a 2. Samotný komentář analyzovaného korpusu předchází ještě pasáž věnovaná metodice dotazníkového šetření a jeho vyhodnocení (doplněné o názorné grafy uvedené v Příloze 7). Oddíl 3.3 je věnován popisu a analýze korpusu excerpovaných vulgarismů z publicistických textů publikovaných ve zmíněných dvou srovnatelných periodikách. Výsledná zjištění studentce umožňují formulovat závěry o překladu vulgarismů v publicistických textech (s. 97 až 98). V závěru práce diplomantka mj. formuluje návrhy na případnou možnost rozšíření práce a další výzkum v této oblasti.

Povinné součásti, koncepce a struktura práce

Práce obsahuje všechny předepsané součásti, je odpovídajícím způsobem strukturovaná a formálně upravená. Metodický postup zpracování rámcově odpovídá potřebám zkoumané problematiky: po teoretickém úvodu následuje část empirická. Diplomovou práci zakončuje povinné shrnutí (Závěr), Bibliografie a Přílohy (tabulka komentovaných excerpt, dotazníkové šetření – zadání i zpracované odpovědi, jejichž výsledky jsou vyneseny do přehledných grafů).

Formální zpracování

Práce má jasnou strukturu, je logicky rozdělená do kapitol a podkapitol – dělení sleduje postup bádání. Práce obsahuje jisté formální nedostatky: minimum překlepů, chyb v interpunkci a drobných typografických prohřešků (vyznačováno v tištěné verzi práce). Práce neuvádí citované názvy děl kurzivou – toto řešení je však jednotné v celé práci, a proto akceptovatelné.

Stylistická úroveň práce je výborná – diplomantka jasně a precizně formuluje, přehledně a logicky argumentuje, správně cituje zdroje –, až na místy nepřípustné užívání parazitního výrazu „pak“, nevhodné pro styl odborné práce (vyznačováno v tištěné verzi práce), nesprávné uvádění výrazu „viz“ s tečkou (nejde o zkratku!), nesjednocené užívání zkratky pro paginaci – někde jako „str.“, někde jako „s.“ a nesjednocené uvádění indexů poznámek (za nebo před koncovým interpunkčním znaménkem).

Dílčí hodnocení

Teoretická část není zakončena shrnutím, což lze akceptovat v tom smyslu, že autorka práce čeká se závěrečným slovem až po analýze excerpovaného materiálu. Na tomto místě naopak shrnutí rozšiřuje o soupis zásad pro překladatele při práci s vulgarismy. Analýzy zdrojových textů autorku vedou k posouzení zkoumaného prostředku z kontrastivního pohledu. S oporou v pracích J. Levého autorka práce nabádá k tomu, aby se překladatel v podobných případech

vyhýbal vědomé nivelizaci expresivního příznaku, naopak pamatoval například na to, že čeština nabízí pro stejnou pragmatickou funkci variabilnější škálu jazykových prostředků.

Náměty k obhajobě

Výrazy jako „fesses irritées“ (s. 72) či „la vache folle“ (v Přílohách) do analyzovaného kuprusu vůbec nepatří – proč se v něm vyskytují?

s. 19 – „především pak překladatele“ (vyznačeno v textu práce) – nemělo být „autoři“?

s. 26 – užití termínu „slang“ ve francouzské stylistice?

s. 26 – v poznámkách pod čarou neúplný údaj, podobně s. 43

s. 47 – je výraz „pitomec“ skutečně adekvátní ekvivalent pro fr. „idiot“?

V korpusu se nepracuje pouze s vulgarismy jako součástí autorského stylu (kterých autoři článků aktivně uijí ve vlastních formulacích), zařazeny jsou například i citované názvy obsahující vulgarismy (s. 75 – „Seber si to hovno!“, s. 81 – Jebal pes PMS“). Podobně například na s. 94 se ukazuje, že do výpovědí novinářů (E. Gernelle a Ch. Ono-dit-Boit) jsou zahrnuty i výrazy, které v interview použil Michel Houellebecq – to relativizuje výsledné závěry. Od těchto případů měl být korpus pravděpodobně očištěn? Diplomantka naštěstí nespěje ke statistickému vyhodnocení, její příklady jsou pouze ilustrativní, a tím pádem pravděpodobně nedeformují závěry práce.

Hodnocení práce

Diplomová práce Hany Bohatové je prací teoreticko-empirického charakteru: teoretická část má požadovaný záběr, kvalitativní výzkum je proveden pečlivě, závěry jasně formulovány. Diplomantka pracuje s poměrně širokým záběrem odborné literatury jak lingvistické, tak translatické. Prokázala, že má potřebný přehled ve zvoleném oboru, jehož studium završuje tímto menším badatelským úkolem.

Diplomovou práci Hany Bohatové doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci známkou **výborná**.

Praha, 9. 9. 2014

PhDr. Jovanka Šotolová,
vedoucí práce